Karadeniz Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

"Türk Milliyetçiliğinin Dönüm Noktası: 3 Mayıs" Paneli (03.05.2019)

"Atsız ve 3 Mayıs'a Gelen Süreç"

Berkant PARLAK[*]

Sayın hocam teşekkür ederim.

Sayın hocalarım, sayın öğrenci arkadaşlarım, kıymetli katılımcılar.

"Türk Milliyetçiliğinin Dönüm Noktası 3 Mayıs" adlı panelin düzenlenmesi dolayısıyla KTÜ Tarih Kulübüne ve katılımlarınızdan ötürü sizlere şükranlarımı sunarım.

3 Mayıs'ın baş ismi Hüseyin Nihal Atsız Türkçülerin günü olan 3 Mayıs'ın, bir gün Türklerin günü olacağına inanıyor ve 3 Mayıs'ta Türkçülüğün karşısına çıkanların o gün tarihin mahkemesinde akıbete uğrayacağını ifade ediyor.

3 Mayıs'la ilgili ayrıntılara girmeden günün adı ve anlamı konusunda bazı bilgilere yer vermenin gerekli olduğu kanısındayız. 3 Mayıs, bugünün baş isimleri tarafından "Türkçüler Günü" olarak adlandırılmaktadır. Bunun dışındaki örneğin "Milliyetçiler Günü, Milliyetçiler Bayramı" hattâ "Türkçülük Günü" gibi adlandırmalar doğru değildir. Atsız "3 Mayıs 1944" başlıklı yazısında "…3 Mayıs Türklerin günüdür. Ona bir bayram diyemeyeceğiz. Çünkü yıllarla süren büyük ıstırabımız o gün başlamıştır. Ona bir matem demek de kaabil değildir. Çünkü bunca sıkıntıların arasında bize büyük bir imtihan vermek, yürekliyle yüreksizi er meydanında denemek, yahşı ile yamanı ayırmak fırsatını vermiştir. […] Biz 3 Mayıs'a Türkçülerin günü deyip çıkıyoruz." demiştir.

3 Mayıs'la ilgili zaman zaman birbirine karıştırılan bir diğer husus da Irkçılık-Turancılık Davası'nda yaşananlar ve yargılamalardır. 3 Mayıs, yalnızca Atsız ve Sabahattin Ali arasında geçmiş bir hakaret davasının nazarında Türkçülük ve komünizmin çarpışması ile Türkçülük doktrininin fikriyattan fiiliyata geçişinin büyük bir adımı; Irkçılık-Turancılık Davası ise daha sonra başlayacak ve birçok fikir, ilim, dava adamının hürriyetine ve şahsiyetine yönelik bir cadı avıdır. Türkiye'yi çemberi altına alan, içten ve dıştan saldırılarıyla yok edip yem etmek isteyen bir canavara ve onun içerideki iş birlikçilerine karşı durabilecek aydınları lağvetme girişimidir. Bu canavar Sovyet Rusya'dır, içteki iş birlikçileri ise o günün devlette yapılanmaya geçmiş, devlete paralel bir örgüt oluşturan komünistlerdir. İşte Atsız-Sabahattin Ali arasında başlayan mahkeme de bu örgütlenmenin kamuoyu önünde ifşa edilmesiyle başlamıştır.

Kuşkusuz Sayın Prof. Dr. Uğur Üçüncü Hocamızın da ifade ettiği gibi bu gelişmeler dünyadaki politik gelişmelerden bağımsız değildir. Yurtta Türkçüler hedef alınmaya başlandığı dönemde II. Dünya Savaşı'nda Sovyet Rusya'nın galip geleceği anlaşılmıştır. Bir acziyet politikasıyla hareket eden Türkiye de kendi evlâtlarına zulmetme pahasına Rusya'ya yanaşma politikası gütmüştür. II. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın dünyayı kasıp kavurduğu yıllarda İstanbul'un

[*] Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü lisans öğrencisi.

Taksim'inde Nazi rozeti dağıtılmasına göz yuman dönemin iktidarı hem Nazizm hem komünizm karşıtı Türkçüleri konjonktüre uygun bir şekilde cezalandırmak istemiştir.

Peki, 3 Mayıs 1944'e gelen süreç nasıl işledi? Kısaca özetlemek gerekirse Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Başbuğ Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünden birkaç yıl önce komünist propagandalar Türkiye'de de başladı. Kurtuluş Savaşı sırasında vatanı olarak gördüğü Rusya'da komünizmle donanan Nazım Hikmet Borzecki, döndüğü Türkiye'de ilk hamlelerinden birini "Millî Şair" sıfatını taşıyan Mehmet Emin Yurdakul'a ve "Vatan Şairi" sıfatını taşıyan Namık Kemal'e yaptı. Nazım Hikmet'in "Putları Kırıyoruz" diyerek saldırıya geçmesinin altındaki en önemli sebep bu isimlerin taşıdıkları sıfat ve millete verdikleri ruhtan kaynaklıdır. Nazım Hikmet millete, milliyete saldırısını bu şekilde gizleyerek başlattı.

Atsız'ın komünizmle ilk çarpışması da bu vakayla yaşandı. 3 Mayıs'a gelen süreçte Atsız'ın karşısında baş aktörler olarak Nazım Hikmet, Hasan Ali Yücel, Sabahattin Ali'yi sayabiliriz ve tabii ülkenin yönetimindeki İsmet İnönü'yü de es geçmemek lâzım. Bu isimlere Şükrü Saraçoğlu ve Falih Rıfkı da eklenebilir. Atsız, Nazım Hikmet'in saldırılarına sert bir yanıt verdi. "Komünist Don Kişotu Proleter – Burjuva Gospodin Nazım Hikmetof Yoldaşa" adlı bildiriyi yayımladı.

II. Dünya Savaşı'nın Sovyet Rusya'nın zaferiyle sonuçlanmasının ardından dünyanın ve Türklüğün üzerinde 1991 yılına kadar sürecek karabasanı ilk fark eden Türkçüler olmuştur. Sovyetlerin emperyalizm aracı olan komünizmin Türkiye'de bilhassa eğitim alanına sızmaya başladığını gören Türkçüler ve Atsız buna karşı harekete geçti. Atsız, 1944 yılının mart ayında çıkan Orhun dergisinin 15'inci sayısında Başbakan Şükrü Saraçoğlu'na açık mektup yazdı. Burada Saraçoğlu'nun bir buçuk yıl önce "Türkçüyüz" şeklinde başlayan açıklamasından hareketle "Madem ki Türkçüsün…" yaklaşımıyla bazı uyarılarda bulunan Atsız, kuşkusuz Saraçoğlu'nun Türkçülük konusunda samimi olmadığını ve tıpkı o tarihlerde Falih Rıfkı'nın gazetede yazdığı gibi "Biz Türkiye Türkçüsü ve Türkiye istiklâlcisiyiz" ifadesiyle Türkçülükten anladıklarının iptidai bir bölgecilik olduğunu biliyordu. Ancak o, üzerine düşen vazifeyi yerine getirdi ve kamuoyunu büyük bir tehlikeye karşı uyardı. Bu açık mektupta üniversitelerde ve liselerde Komünizmin örgütlendiğini, milliyet aleyhtarlığı yaptıklarını, ajanlığa başladıklarını, Türk düşmanlığının arttığını ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Türk düşmanı sözde öğretmenlerin var olduğunu söyledi. Neden bunlara göz yumulduğunu sordu. Büyük bir yankı uyandıran bu ilk açık mektuptan sonra Atsız, bir sonraki sayıda Saraçoğlu'na ikinci açık mektubu kaleme aldı. Bu mektubunda da komünizmin kanun nazarında suç olduğunu ve komünistlerin vatan haini olduğunu belirten Atsız, eğitim sahasına girmiş komünistleri ifşa etti.

Bu isimlerin başına Sabahattin Ali'yi koyan Atsız, ardına Pertev Naili Boratav'ı, Sadrettin Celâl'i, Ahmet Cevat'ı koydu. Sabahattin Ali'yi de kollayan ismin dönemin Millî Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel olduğunu söyleyen Atsız, delillerini bir bir sıraladı ve komünizmin devlete nüfuzunun engellenmesi gerektiğinin altını çizdi. İki açık mektup da İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlerde "komünizm karşıtı" eylemlere sahne oldu. Hasan Ali Yücel, Atsız'ı Boğaziçi Lisesindeki öğretmenlik görevinden aldı. İkinci açık mektubun ardından Sabahattin Ali, daha sonra Hasan Ali Yücel ve Falih Rıfkı'nın telkinleriyle olduğu ortaya çıkan Atsız hakkındaki "hakaret davasını" açar ve 10 bin liralık tazminat istedi. İlk duruşma 26 Nisan 1944 günü, saat 10.00'da başlar. Mahkeme salonu hınca hınç dolunca Sabahattin Ali korkar ve zemin katta bulunan mahkeme salonunun camından atlayarak kaçtı. Duruşma, aynı gün devam etti ve

3 Mayıs 1944'e ertelendi. İstanbul'da oturan Atsız, Ankara'ya geldiğinde Türkçü gençler tarafından karşılandı ve duruşmalar büyük ilgiyle takip edildi. 3 Mayıs'taki katılım daha da fazla oldu. 3 Mayıs günü duruşma devam ederken mahkemelere sığmayan yüzlerce Türkçü; marşlar, sloganlar eşliğinde Ulus Meydanı'na yürüdü. Bu yürüyüş, dönemin iktidarında büyük bir korkuya neden oldu. Yürüyüşle bağlantılı birçok gözaltı yapıldı ancak asıl cadı avı daha sonra Irkçılık-Turancılık Davası'yla başladı.

Atsız, hakaret davasında "Söze başlarken bildirdiğim gibi kararı kendi lehime çevirmek için hiçbir kaçamak yolu aramadığıma inanmanızı rica ederim. Şu kadar söyleyebilirim ki Sabahattin Ali bir komünist olduğu yani vatan haini olduğu için Başvekile olan mektubumda bir vatan haininin Maarif Vekâleti tarafından korunduğunu belirtmek üzere bu tabiri kullandım." dedi. Mahkeme, "vatan haini" tabirini hakaret olarak kabul etmeyerek "sövme" olarak görür ve cezayı buna göre belirleyip erteledi.

Peki, bir hakaret davasının Türkçülükle ilgisi nedir? Neden Türkçüler Günü olmuştur? Bu kadar önemli midir? Evet, önemlidir. 3 Mayıs bir uyanıştır. Bir tehlikenin habercisi, o tehlikeye karşı bir dur deyiştir! Tıpkı Atsız'ın o günü özetlediği şu cümlelerdeki gibi: "3 Mayıs, bir kâbustan silkiniştir. Daha sonraki yayınların da belgeleriyle ortaya koyduğu gibi komünistler bazı bakan ve mebuslardan himaye görerek bazı satılmış kalemlerin teşvikiyle hareketteydiler. Köy Enstitüleriyle, liselere sokulan öğretmenlerle, üniversitedeki sabıkalı profesörlerle Türkiye'yi bir Marksist ihtilâle hazırlıyorlardı. Bütün bunları önleyen şey, 3 Mayıs 1944 günü birkaç bin meçhul gencin yaptığı sert yürüyüş olmuştur. Bundan dolayıdır ki 3 Mayıs bizim günümüzdür. 3 Mayıs bir ruhtur. Bugünkü parti dincilikleri, Nurculuk ve Moskofçuluk safsataları geçerek ve ortada yalnız 3 Mayıs yürüyüşünü yapan Türkçüler kalacaktır. Bu yürüyüş devam ediyor. Türk orduları ata ruhlarının dolaştığı Altay ve Tanrı Dağları eteklerinde resmî geçit yapıncaya kadar devam edecektir."

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

3 Mayıs ruhu ebediyen yaşasın.

Tanrı Türk'ü korusun.

PANEL

TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİNİN DÖNÜM NOKTASI

3 MAYIS

OTURUM BAŞKANI
PROF. DR. UĞUR ÜÇÜNCÜ

KONUŞMACILAR
ARŞ. GÖR. MURAT YILMAZ
BERKANT PARLAK

KTÜ TARİH BÖLÜMÜ

3 MAYIS CUMA | 14.00
PROF. DR. HİKMET ÖKSÜZ KONFERANS SALONU

KTÜ TARİH KULÜBÜ